

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet
ian@nanog.gl

Kopi til Lone Sørensen
loso@nanog.gl

23. januar 2019

Tilioq - Handicaptalsmandsinstitutionens høringsvar til 'Naalakkersuisuts familiepolitik 2020-2030'

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet har anmodet Handicaptalsmandsinstitutionen om at komme med eventuelle bemærkninger til 'Naalakkersuisuts familiepolitik 2020-2030'. På baggrund af departementets udkast, har Handicaptalsmandsinstitutionen følgende bemærkninger:

Tilioq finder det positivt at 'Naalakkersuisuts familiepolitik 2020-2030' sigter efter, at være en langsigtet og helhedsorienteret politik. At det ikke kun er socialområdet men at alle de områder der har indflydelse på familielivet medtages er en styrke ved familiepolitikken.

Men Tilioq finder, at der mangler en uddybning af hvem politikken er for. Familier med handicap – det værende familier der har børn med handicap og familier hvor forældre har et handicap, har brug for specialtilbud. Disse familier kan i særlig grad have brug for den *støtte og vejledning* som familiepolitikken sætter fokus på i længere eller kortere perioder. Familiepolitikens fokusområder er flotte og velformulerede, men hvis der ikke indskrives et fokus på at alle familier OGSÅ inkluderer familier med børn med handicap, eller familier hvor forældre har handicap, frygter Tilioq at disse familier glemmes, når politikken realiseres.

Disse familier har nemlig brug for et særligt fokus og specialiserede tilbud, da de kan have særlige behov. For at sikre at den nødvendige støtte og vejledning skal alle, der er med til at realisere denne politik spørge sig selv – inkluderer dette tilbud også familier med handicap? Hvordan sikrer vi os, at familier med handicap også får den støtte de har behov for, inden for dette fokusområde?

Derfor anbefaler Tilioq at familier med handicap som minimum indskrives direkte i politikken, som en del af den overordnede målgruppe, for at sikre, at de bliver husket i realiseringen af politikken.

I forhold til **2.1. Styrke familieindsatsen i barnets første år** påpeger Tilioq vigtigheden i, at der her indtænkes, hvordan man kan styrke indsatsen for forældre der får et barn med handicap samt forældre med handicap som får et barn. Skal der for eksempel være et specialtilbud til vordende forældre med handicap? Og skal familiecentrene have tilbud specielt rettet mod familier som har børn med handicap. Tilioq er bekendt med, at det kan være en følelsesmæssig svær proces for en familie at indse at ens barn har et handicap. Disse familier har brug for hjælp under denne proces samt støtte og vejledning i forhold til situationen familien står i.

I forhold til **2.2 Styrke rammerne for udvikling og læring** bifalder Tilioq målet om at styrke personalets evne til at opspore udfordringer. Tilioq anbefaler at usynlige handicaps og fysiske handicaps også medtages i denne kapacitetsopbygning og de pædagogiske redskaber, der bliver udbredt. Så man sikrer at børn med fysiske og/eller usynlige handicaps får den bedst kvalificerede hjælp og støtte i daginstitutionen og folkeskolen så hurtigt som overhovedet muligt.

Mange forældre der har børn med handicap savner derudover viden om, hvordan de bedst muligt kan hjælpe deres børn med at udvikle sig og indgå i samfundet. Derfor bifalder Tilioq målet om at man i 2.2 har fokus på en helhedsorienteret indsats med større inddragelse af forældre. Tilioq ønsker dog, at det her også bliver præciseret, at der er brug for en specialindsats overfor forældre der har børn med handicap.

I forhold til **2.3 Sikre barnets ret til at kende og blive passet af sine forældre** vil Tilioq pege på, at den nuværende lovgivning vedrørende besøgsrejser for børn der er bosat på en døgninstitution, modvirker dette fokusområde. Ifølge loven har man først mulighed for at få en betalt besøgsrejse, når et barn har været bosat på en døgninstitutionen i et år. Efter et år, har man ret til 2 besøgsrejser om året. Dette giver ikke barnet den bedste mulighed for at føle sig tryk og holde kontakt til sine forældre.

Børn skal mødes hvor de er, og vi finder det positive at det er et fokusområde at børnene skal inddrages i de indsatser der omhandler dem. Men hvordan sikres det, at man tager hensyn til at denne inddragelse måske skal foregå på andre præmisser, hvis et barn for eksempel har en diagnose, eller har udviklingshæmning?

I forhold til **2.4 Øge fokus på forebyggelse og tværfaglighed** vil Tilioq fremhæve at der mangler en indsats for børn, hvis forældre får et handicap. Det kan for eksempel være i forbindelse med en ulykke, en blodprop eller hjerneblødning. Familielivet vil derefter ikke være det samme, og børn har brug for en koordineret indsats og et sikkerhedsnet til at bearbejde denne forandring.

I forhold til **2.5 Sikre at rådgivnings- og behandlingstilbud er målrettet hele familien** er Tilioq bekendt med flere tilfælde af børn og unge med diagnoser, der er afhængige af rusmidler, i et forsøg på at medicinere sig selv. Der er brug for en forebyggende indsats for at forhindre flere af disse tilfælde, samt specialrettede tilbud til børn og unge med diagnoser, som allerede er afhængige. Tilbud der også inddrager familien som hjælp og støtte.

I forhold til **2.6 Fokuserer på stabil økonomi og trygge fysiske rammer for børnefamilierne** så er det uhensigtsmæssigt, at førtidspensionsbeløbet i den nuværende lov om førtidspension reguleres efter en eventuel partners årlige samlede indkomst. Dette kan sætte en familie i en økonomisk vanskelig situation, hvis den ene forældre får et handicap, og familiens forsørgelses grundlag derved bliver formindsket betragteligt.

I denne forbindelse kunne man overveje en forsøgsordning med et socialt frikort, så en forsørger på offentlige ydelser har mulighed for i en tidsbegrænset periode at begive sig ud på arbejdsmarkedet inden alle offentlige ydelser såsom boligsikring, børnetilskud, førtidspension og lignende bliver fjernet.

Disse forslag er ikke udtømmende, men fremsat på baggrund af Tilioqs viden hvilke udfordringer familier med handicap oplever. Fagpersoner der arbejder med at realisere denne politik, skal inddrages i at sikre at alle tilbud også inkluderer familier med handicap. Nogle tilbud kan være de samme som til andre familier og nogle skal måske tilpasses. For at sikre at dette faktisk sker, gentager vi anbefalingen om at familier med handicap som minimum indskrives direkte i politikken, som en del af den overordnede målgruppe.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga/Med venlig hilsen/Kind regards

På vegne af handicaptalsmandsinstitutionen Tilioq

Projektmedarbejder Anna Ida Jonsson

Telefon +299 34 50 90